

WORLD BANK GROUP

Jahon banki va O'zbekiston Respublikasi orasidagi 2016-2020 yillarga mo'ljallangan hamko'rlik strategiyasi

Butun mamlakat maslahatlari

**Oktyabr, 2015
O'zbekiston**

Taqdimot rejasi

- I. 2012-2015 moliya yillariga mo'ljallangan Jahon banki va O'zbekiston Respublikasi orasidagi hamko'rlik strategiyasining natijalari.
- II. O'zbekistonning rivojlanish istiqbollari
- III. Yangi hamko'rlik strategiya va yangicha yondashish

2012-2015 moliya yillariga mo'ljallangan Jahon banki va O'zbekiston orasidagi hamko'rlik strategiyasi. Eng muhim masalalar

- Infratuzilmani samaradorligini oshirish
- Iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish
- Iqtisodiyotni diversifikatsiya etish (xilma-xilligini oshirish)
- Ijtimoiy xizmatlardan bimalol foydalanish va ularning natijalarini takomillashtirish

2012-2015 moliya yillariga mo'ljallangan Jahon banki guruhining hamko'rlik strategiyasi.

Sarmoyalar

IBRD (Xalqaro qaytaqurish va taraqqiyot banki)/MAP (Xalqaro taraqqiyot assosiyasi) tomonidan: qishloq xo'jalik, suv resurslari, suv bilan ta'minlash, energetika, transport, sog'likni saqlash va ta'lim sektorlariga 12 loyiha moliyalashtirish uchun 1.5 mlrd. AQSH dollari ajratilgan.

- ✓ 503 agrofirma, qishloq xo'jaligi texnikasi, qayta ishlash uskunalari, qadoqlash uskunalari va materiallari, daraxt-ekinlari, parrandachilik va baliqchilik investitsiyalar va chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarish xaridlari moliyalashtirilgan
- ✓ Janubiy Qoraqalpog'istonda sug'oriladigan maydon to'qqiz foizga ko'paydi va hosildorlik 20 foizga oshdi
- ✓ mamlakat bo'ylab 145 million kVt / s elektr quvvati va 40 million kub metrdan ortiq tabiiy gaz ta'min etildi
- ✓ Buxoroda 968 va Samarqandda 4047 yangi xonadonlar umumiy kanalizatsiya tizimiga ulandi
- ✓ Ta'lim materiallari 2195 loyiha maktablariga taqdim etiladi
- ✓ 161 tibbiy muassasalar tibbiy uskunalarni olgan; 1.889 shifokorlar 10-oy umumiy amaliyot (GP) ta'lim kurslarini yakunlagan
- ✓ O'zbekiston bank sektorida moliyaviy hisobot islohoti kuchaytirish Davlat strategiyasi va tadbirlar rejasini Moliyaviy hisobot islohoti markazi tomonidan ishlab chiqarildi

2012-2015 moliya yillariga mo'ljallangan Jahon banki guruhining hamko'rlik strategiyasi.

Sarmoyalar (davomi)

IFC (Xalqaro moliya korporasiya) tomonidan 9.1 mln. AQSH dollari, shu jumladan:

- 8 mln. AQSH dollari moliya va sug'urta sektorlariga,
- 1.1 mln. AQSH dollari qishloq xo'jalik sektoriga.

Lizing, mikromoliyalashni rivojlantirish, ipoteka, sarmoyaviy muhit va qishloq xo'jaligida suvdan foydalanish samaradorligini oshirish masalalarga o'yd maslahat xizmatlarini ko'rsatish uchun ajratilgan.

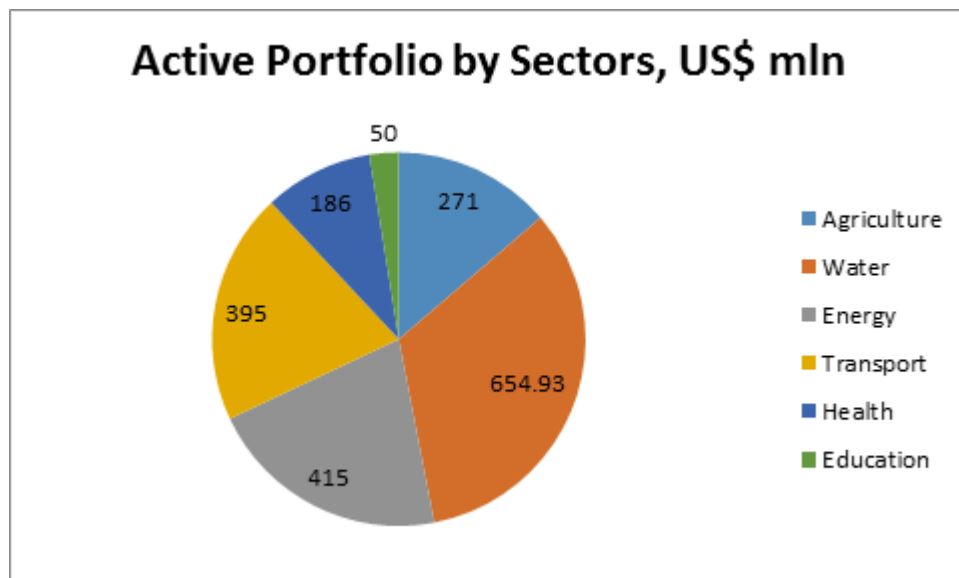
- ✓ Kredit axboroti almashuvi to'g'risidagi O'zbekiston Respublikasi qonuni ishlab chiqilgan va 2011 yil 4 oktyabr kuni qabul qilingan.
- ✓ 2013 yilning may oyida, IFC va "Kredit axborot-tahlil markazi" kredit byurosi eng yaxshi xalqaro amaliyot va zamonaviy ish uslublari orqali byuroning samaradorligini oshirish uchun xorijiy texnik hamkor jalb qilish to'g'risida shartnoma imzoladilar.
- ✓ 2013 23 oktyabr kuni O'zbekiston Respublikasi garov reestri Qonuni ishlab chiqilgan va qabul qilingan

Jahon banki guruhi - joriy dastur

Joriy dastur qiymati **1,973 mlrd. AQSh Dollar** 15 faol loyihalardan iborat.

Joriy loyihalar portfeli maqsadi

- ✓ qishloq xo'jaligi diversifikatsiyasini yengillashtirish,
- ✓ hosildorlik va qishloq xo'jaligi moliyaviy va ekologik barqarorligini yaxshilash,
- ✓ suv resurslarini boshqarishni takomillashtirish,
- ✓ energiya samaradorligiga erishish,
- ✓ davlat xizmatlari mavjudligi, sifati va yetkazib berishini yaxshilash

Jahon banki guruhi - joriy dastur (davomi)

IFC (Xalqaro moliya korporasiyasi) faoliyati

IFC- ning joriy loyihalar portfeli -38.5 mln. AQSH dollaridan iborat. Shu jumladan:

- xolislik investitsiyalar,
- kichik va o'rta biznesni rivojlantirish uchun kredit liniyalari,
- savdo operatsiyalarini moliyalashtirish uchun O'zbekistonning katta banklariga kredit liniyalari
- Shuningdek IFC hukumat, bank va xususiy sektorlarga maslahat xizmatlarini, shu jumladan O'zbekistonda biznesni yuritish ko'rsatkichlarini yaxshilashga qaratilgan texnik yordamni taqdim etadi.

MIGA (Xalqaro sarmoyalarni kafolatlash agentligi) faoliyati

Yetti yil muddatga qiymati 119,5 mln. AQSh.Dollar kafolat Qandim guruhi ko'nini obodonlashtirish uchun berilgan. Shuningdek, ushbu kafolat Hauzak-Shady uchastkasida ishlab chiqarishni ko'paytirish, transferlarni cheklash havfini, ommaviylashtirish, shartnoma buzilishi, urush yoki fuqarolik notinchlik tavakkalchiliklarini qoplash uchun berilgan.

O'zbekistonning rivojlanish istiqbollari *

O'zbekiston mamlakat ichida bir xil ijtimoiy tarqalishni qo'llab-quvvatlash bilan birga, o'rtacha daromadga ega bo'lgan sanoati rivojlangan mamlakat bo'lish uchun intilmoqda. Bunga quyidagilar orqali erishmoqchi

- Global raqobatbardoshlik
- Sanoatni modernizatsiya va diversifikatsiya qilish
- Xususiy sektorni rivojlantirish
- Korporativ boshqaruv

* O'zbekiston hukumati qarorlari va Prezident Farmonlari, shu jumladan, 6 mart, 2013 № ПП-2313; 4 mart 2015 №УП- 4707; №ПП-2340 28 aprel, 2015; 19 may, 2015 №УП-4725

O'zbekiston bilan 2016-2020 yillarga mo'ljallangan xamko'rlik strategiyasi

- Mamlakat tizimi diagnostikasi asosida (SCD) yoki O'zbekiston iqtisodiy tarmoqlarini rivojlantirish uchun strategiyalarini har tomonlama tahlil qilish asosida ishlab chiqilgan
- Moslashuvchan bo'lib - ijro jarayonida o'zgarishlar kiritish imkonini beradi
- To'plami bilan moliyalashtiriladi: 4 mlrd. AQSh.dollari IBRD, IDA, IDA - plus
- Fuqarolarni va gender tengligi yanada faol jalb qilish ko'zda tutadi

Mamlakat tizimi diagnostikasi.

Asosiy ma'lumotlar

O'tgan o'n yil ichida umumiy, kuchli iqtisodiy ko'rsatkichlar

- Bir yilda iqtisodiyot 8%-dan ortiq o'sdi.
 - (a) gaz va minerallarning ishlab chiqarishi va eksport o'sishi
 - (b) davlat sarmoyalari, shu jumladan davlat korxonalarining investitsiyalari o'sishi
 - (c) davlat sektorida ish haqi va nafaqalar o'sishi tufayli iste'molning o'sishi.
- Tabiiy tovarlarni yuqori narxda sotilgan daromad evaziga, davlat investitsiyalari va ish haqi o'sishini moliyalashtiriladi.
- Qashshoqlik 25% dan 15% ga cha pasaydi (oziq-ovqat minimal iste'mol bilan o'lchanadi).
- Ish o'rinlari soni mehnatga layoqatli aholi soniga nisbatan sekin ortib bormoqda (rasmiy ish o'rinlari oxirgi 5 yil davomida 2,8% ga o'rtacha va ishchi kuchi bo'yicha 2,5% ga o'sdi).

Kelajak o'n yillik istiqbollari. Imkoniyatlar

- Ish kuchining o'sishi va ishchilarning qaramog'ida bo'lganlarni soni kamayishi iqtisodiyot ish o'rinlarini yaratish va samaradorlikni oshirish imkoniyatiga ega bo'lgan tadbirda aholi jon boshiga daromad tez o'sishi uchun imkoniyat yaratadi (aks holda ijtimoiy ziddiyatlarni yanada kuchaytiradi)
- Markaziy Osiyodagi eng yirik ichki bozor (Shu bilan birga, tez eksport o'sishi uchun ehtiyoj bor)
- Xitoy, Rossiya, Yevropa, Yaqin Sharq, Janubiy Osiyo bilan bog'liq markaziy manzil (lekin dengizga chiqish yo'q)

Kelajak o'n yillik istiqbollari. Murakkab mavzular

- Tog'-kon sanoati o'sishi, qayta tiklanmaydigan resurslar ishlab chiqarishni sekinlatadi, yoki ko'paytirish imkoniyatiga ega bo'lmaydi.
- Og'ir va tog'-kon sanoati yetarli ish o'rinlarni yaratish imkoniyatiga ega emas.
- Keyingi o'n yil ichida, barcha yirik savdo hamkorlari (Rossiya, Xitoy, Qozog'iston, Turkiya), iqtisodiy o'sishni pasayishini his qilishi mumkin.
- Tovar narxi bir necha yil davomida past darajada qolib davlat kamroq resurslarga ega bo'lishi mumkin.
- Iqlim o'zgarishi suv va energetika kabi sohalarda cheklashlarni kuchaytirib, va atrof-muhitni yomonlashtirishi mumkin.
- Paxta terimida majburiy / bolalar mehnati xavfi

Davlat maqsadlariga erishish yo'llari

Samaradorlikni oshirish

- Xususan suv va energiyadan oqilona foydalanish tufayli
- Yuqori samarali faoliyati tomon o'zgarish

Sarmoyalarni jalb etish

- Amalda, ichki va tashqi xususiy investitsiyalarni oshirish, tovar va xizmatlar ishlab chiqarish uchun ish o'rinlari yaratish uchun ko'p imkoniyatlar bor
- Davlat investitsiyalari muhim ahamiyatga ega, lekin ularni yanada o'sishi past tovar sotish narxlari tufayli qiyin bo'ladi

Jahon banki guruhining yordami eng foydali bo'lishi mumkin sohalar

Davlat xizmatlaridan erkin foydalanish va ularning samaradorligi

- Infratuzilma xizmatlari - suv, energiya, transport
- Inson kapitali rivojlantirish uchun ijtimoiy xizmatlar - ko'nikma va sog'liqni saqlash

Qishloq xo'jalik raqobatbardoshligi

- Suvdan samarali foydalanish
- Ko'proq qimmatbaho ekinlarni o'stirishga o'tish

Xususiy sektor investitsiyalari

- Bozorning kuchliroq signallari rejasi
- Normativ islohot va soddalashtirish
- Davlat korxonalarini korporativ boshqaruv va xususiylashtirish

2016-2020 yillarga mo'ljallangan hamko'rlik strategiyasining tizimi

Umumiy maqsadi - ish o'rinlarini yaratish

Asosiy tamoyillari

- Qishloq xo'jalik raqobatbardoshligi
- Infratuzilma va ijtimoiy qo'llab-quvvatlash: davlat xizmatlari va ko'nikmalar bilan ta'minlash
- Xususiy sektor ishtiroki

Kompleks yondashuvni talab qiladigan masalalar

- Gender
- Fuqarolarni jalb etish
- Iqlim o'zgarishi

Tayyorlash muddatlari

Manfaatdor tomonlar bilan butun mamlakat maslahatlashuvlar - oktyabr-noyabr, 2015

Hukumat organlari bilan Maslahatlar - oktyabr – noyabr, 2015

Operatsiyalar qo'mitasida muhokama – oktyabr oxiri, 2015

Boshqaruv Kengashiga Taqdimot – dekabr 2015 – yanvar 2016 .

Muhokama uchun masalalar

- ✓ Mamlakat rivojlanishi ehtiyojlariga oyid bizning tushunchalarimiz to'g'ri mi?
- ✓ Jahon banki guruhining roli to'g'ri belgilangan mi?
- ✓ Tegishli strategiya va yondashuvlar taklif etilayotgan yangi hamkorlik strategiyasiga munosib mi?
- ✓ Siz bilan muloqoni qanday ta'min qilaylik?

WORLD BANK GROUP

Bizlar bilan bog'laning tashkent@worldbank.org

Qo'shimcha ma'lumot www.worldbank.org.uz

October, 2015